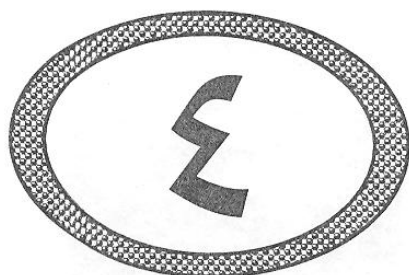

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پایگاه اینترنتی پژوهش تطبیقی متون

فروردین ۱۳۸۲

پژوهش‌های تطبیقی دفتر بر روی اینترنت

— به عنوان مقدمه:

آن چه در سومین طرح اینترنتی دفتر ذکر شد، به عنوان قرارداد نتایج پژوهش‌های تطبیقی صورت گرفته در دفتر فرهنگستان علوم اسلامی تا امروز، ناظر به مطالعاتی است که علی‌رغم زمان زیادی که مصروف آن‌ها شده، تنها به صورت فهرست‌وار و فیش‌برداری‌شده به کتاب‌های حوزوی در قلمروهای تنها «معرفت‌شناسی» و «اصول فقه» پرداخته‌اند.

استناد موجود در این پژوهش‌های تطبیقی تنها به فیش‌هایی است که به صورت پراکنده از میان این منابع استخراج شده‌اند و در هیچ مورد از این پژوهش‌ها یک کتاب به صورت کامل مورد نقد و بررسی قرار نگرفته‌اند. چه این که موضوعاً نیز این پژوهش‌ها در صدد این مدعی نبوده‌اند. هدف از این پژوهش‌ها تنها استخراج یک فهرست تطبیقی و جداول اطلاعاتی متناظر با فهرست‌های کتب معتبر حوزوی بوده است و در حقیقت در سطح فهرست به نقد نظم بحث ایشان و ورود و خروج‌های موجود در این علوم پرداخته است.

زمان زیاد صرف‌شده برای این مطالعات نیز به تهیه‌ی جداول و فهرست‌های جدید تطبیقی و

تفاهم اعضای گروه پژوهشی بازگشت می‌کند و باید که تناسبات این پژوهش با ظرفیت‌های امکانی موجود مورد توجه قرار گیرد.

اگر چه ضرورت این پژوهش‌ها به عنوان پیشینه‌ی تحقیق مطالعات مبتنی بر نقد و نقض تمام‌متن این منابع قابل انکار نیست، اما در تفاهم با اندیشمندان معتبر و صاحب نام قوم از توان کمتری برخوردار است. به عبارت دیگر خروجی این پژوهش‌ها سه کارکرد عمده دارد:

۱. ایجاد تفاهم میان اعضای گروه در درک مشترک از تناسبات میان دو مبنای فکری
۲. تهیه‌شدن فهرست‌های تطبیقی به عنوان مقدمه‌ی ضروری غیر قابل اغماض نقد مبنای قوم
۳. ادعای ارایه‌ی مبنای جدید در این علوم با نشر فهرست جدید تطبیقی که فهم ادعای مبنای فرهنگستان در این علوم را آسان می‌کند.

از میان این سه نتیجه، می‌بینیم که تنها نتیجه‌ی سوم در ارتباط با قوم و تفاهم با ایشان است. در آن هم بیش از اثبات مبنا، سعی در فهم ادعای طرح شده بوده است.

آن چه از انتشار این نتایج پژوهشی بر روی اینترنت عاید دفتر می‌گردد، پرسش‌هایی است نسبت به اثبات ادعای طرح شده، که خواهند گفت فهمیدیم چه می‌گویید، حالا ادله‌ی خود را بفرمایید و مبنای خود را اثبات کنید!

اما در سطحی بالاتر، اگر بخواهیم مطابق مدل به دست آمده در تطبیق، یک پژوهش کامل تطبیقی به انجام رسانیم می‌بایست یک منبع را به صورت تمام متن مورد مطالعه و مذاقه قرار دهیم و به جای انتخاب فیش‌های تک به تک و جدا جدا، تمام متن کتاب را تجزیه و عنوان‌گذاری نماییم و به طبقه‌بندی تمام گزاره‌های علمی مندرج در آن پردازیم.

در این طرح، پژوهشی را نظام‌مند پیشنهاد می‌کنیم که در سه حوزه‌ی معرفتی فلسفه، معرفت‌شناسی (منطق) و اصول فقه به صورت هم‌زمان انجام می‌پذیرد و در مدت یک‌سال نتیجه‌ای را بر روی اینترنت جهت تفاهم با قوم ارایه می‌نماید.

در حقیقت این طرح با ملاحظه‌ی تناسبات ابزار با محتوا تنظیم شده است، چرا که می‌دانیم طرح کامل برای یک پایگاه اینترنتی آن طرحی است که پژوهشی را مقدمه‌ی نشر اطلاعات فرض گیرد، چه این که در غیر این صورت عدم هماهنگی بین محصولات و ابزار رسانه‌ای نهایی، قابل صرف‌نظر نخواهد بود.

— تشریح هدف:

این پایگاه (Site) مجموعه‌ای است از جزوات، کتب، جداول، نمودارها و گزارشات پژوهش‌های تطبیقی‌ای که در قالب نقد کتبی معتبر تنظیم شده‌اند. آن چه در طرح ما قرار می‌گیرد و به دنبال توضیح آنیم، بدون تعقید و پیچیدگی‌های ادبی به صورت نکاتی ذیل به استحضار می‌رسد:

۱. یکسال زمان تنها برای پژوهش صرف خواهد شد.
۲. در حوزه‌ی فلسفه، متن کامل «نهایه‌الحکمه» نقد و تطبیق خواهد شد.
۳. در حوزه‌ی معرفت‌شناسی (منطق)، متن کامل «لمعات‌المشرقیه» ملاصدرا بررسی، نقد و تطبیق خواهد شد.
۴. در حوزه‌ی اصول فقه، متن کامل «کفایه‌الاصول» نقد خواهد شد.
۵. محصولات این پژوهش در جلسات به صورت نوار ضبط می‌گردد.
۶. نوارها پیاده و تبدیل به جزوه شده، بین اعضای گروه توزیع می‌شود.
۷. جلسات یکی پس از دیگری با نظم فهرستی که از دوره‌ی پژوهشی قبل به دست آمده برگزار خواهد شد.
۸. جزوات منضم به جداول و سایر پیوست‌ها به صورت الکترونیکی درخواهد آمد.
۹. نتایج هم به صورت کتاب قابل نشر است و هم این که بر روی پایگاه خواهد رفت.

— برآورد هزینه:

هزینه‌ی مراحل کار به شرح ذیل پیش‌بینی می‌شود:

۱. تعداد جلسات (هفته‌ای سه جلسه) ----- ۱۵۰ جلسه
۲. قیمت هر نوار خام ----- ۳,۰۰۰ ریال
۳. هزینه‌ی تهیه نوار خام ----- ۴۵۰,۰۰۰ ریال +
۴. تبدیل هر نوار به جزوه ----- ۱۲۰,۰۰۰ ریال
۵. هزینه‌ی جزوه کردن تمام نوارها ----- ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال +
۶. تکثیر هر جزوه (پنج نسخه) ----- ۶,۰۰۰ ریال

۷. جمع هزینه‌ی تکثیر جزوات ----- ۹۰۰,۰۰۰ ریال +

۸. تهیه نرم‌افزار نمایش و جستجوی اطلاعات ----- ۱۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال +

۹. هزینه‌ی فضا و سایر خدمات میزبانی ----- ۵۰۰,۰۰۰ ریال +

جمع کل هزینه‌های پیش‌بینی شده ----- ۳۳,۸۵۰,۰۰۰ ریال =

— برآورد زمان:

فعالیت‌هایی که باید در این طرح انجام گیرند و ترتیب آن‌ها چندان پیچیدگی ندارد و در نمودار «Gant chart» ذیل به روشنی نشان داده شده است:

روز	دوره	فعالیت
۳۶۵		۱ تشکیل جلسات پژوهشی
۳۶۵		۲ تهیه جزوات گزارش جلسات
۶۰		۳ طراحی نرم‌افزار نمایش و جستجو
۲		۴ انتقال اطلاعات بر روی اینترنت
۱		۵ تست و کنترل

همان‌گونه که دیده می‌شود، زمان کل پروژه ۴۳۵ روز پیش‌بینی شده است.

— تیرک‌های سیاه در نمودار فوق دوره‌ی انجام هر فعالیت را به تخمین نشان می‌دهند.

— هر مستطیل در نمودار به منزله‌ی سه هفته است.

— دو فعالیت نخست یک هفته نسبت به یکدیگر جابه‌جایی دارند.

— اندکی توضیح:

توجه به نکات ذیل ضروری به نظر می‌رسد:

۱. مدل عینی تطبیق، در دوره‌ی پژوهش دو ساله‌ی اخیر به دست آمده است. از این رو در سیر پژوهش مورد توجه این طرح صرفاً نسبت به پیاده‌سازی این مدل اقدام خواهد شد و منتج بودن علمی این پژوهش پیش‌بینی شده است.
۲. پس از پایان این پژوهش، ما سه کتاب را به طور کامل بررسی کرده و محتوای هر سه را نقد کرده‌ایم و مبنای نظام ولایت را در هر یک دیده‌ایم. یعنی در حقیقت ادعای خود را که در طرح شماره ۳ بیان داشته‌ایم اثبات کرده و منتظر پاسخ قوم نشسته‌ایم، تا جواب اشکالات طرح شده را بگویند و ما بشنویم!
۳. منظور از نرم‌افزار در این طرح صفحاتی از نوع «DHTML» است که امکان استفاده از بانک اطلاعاتی جزوات پژوهشی را هم بر اساس موضوعات و زمان از طریق فلوچارت پژوهش و هم بر اساس جستجو فراهم نماید و کاربر را به جزوه‌ی پژوهشی مربوطه پیوند (Link) دهد. این صفحات هم برای صرفه‌جویی در فضا و هم به جهت وجود مدیریت متمرکز که امکان تغییر آسان و کم‌هزینه‌ی عناوین سایت و موضوعات و سایر عناصر را می‌دهد، باید به صورت برنامه‌نویسی سمت سرویس‌دهنده (ServerSide Scripting) طراحی شود.
۴. متن جزوات در بانک اطلاعات نگهداری می‌شود که این مطلب امکان جستجوی سریع و به صورت تمام‌متن (fulltext) را در آن‌ها پدید می‌آورد. ضمن این که ویرایش و احیاناً جابه‌جایی‌های بعدی اطلاعات، یا کاهش و افزایش را بسیار آسان خواهد نمود.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته